

บทความวิจัย

การพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล

ศรัณย์ กันธิยะ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม และเพื่อพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กที่มีภาวะออทิซึมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการสอนเฉพาะบุคคล Individual Implementation Plan: IIP จำนวน 10 แผน 2) ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม จำนวน 4 ชุด 3) แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะออทิซึมในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ และ 4) แบบประเมินความสามารถด้านการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) พัฒนาการทางการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังจากการฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพแล้วพบว่า สูงกว่าระยะก่อนทดลอง

คำสำคัญ: เด็กที่มีภาวะออทิซึม; พัฒนาการสื่อสาร; การสื่อสารโดยใช้รูปภาพ

*ครู โรงเรียนกาวิละอนุกุล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

Developing communication ability through the use of picture communication for children with autism at Kawila-anukul school

Sarun Guntiya*

Abstract

The purposes of this research were to create picture communication package for children with autism in primary 1 and to develop communication ability by using picture communication for children with autism at Kawila-anukul school. The target of this research was a primary 1 child with autism in Kawila-anukul school semester 1, 2022 academic year selected by purposive sampling. The research tools were 10 Individual Implementation Plans: IIP, 4 Picture communication packages, an Individual children with autism observation form and a communication ability evaluation form for children with autism. The Statistics used in the research were percentage and mean.

Result of the research were as follow: 1) The picture communication package for children with autism in primary 1 can be efficiently used for teaching activities in Kawila-Anukul School and 2) After learning to use picture communication, children with autism had better communication abilities than he had before learning to use pictures.

Keywords: children with autism; communication ability; picture communication

*Teacher Kawila-Anukul school Special Education Bureau

Received: 15 November 2023/ Revised: 19 December 2023/ Accepted: 30 December 2023/ Published online: 30 December 2023

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กปกติทั่วไปมีพัฒนาการทางภาษา และการสื่อสารเป็นลำดับขั้นตอนตั้งแต่แรกเกิดจากการใช้เสียงสัญลักษณ์ เช่น การส่งเสียงร้องเมื่อเปียกหรือเด็กต้องการอาหาร การยิ้มเพื่อบอกความสบายความพอใจ เด็กเริ่มจำเสียงที่สำคัญ เช่น เสียงพ่อแม่ พี่เลี้ยง คนใกล้ชิดแล้วพัฒนามาเป็นการจำแนกเสียงที่ได้ยินว่าเสียงใดมีความหมาย เสียงใดเป็นภาษาพูด เด็กจะมองหน้าผู้ที่พูดด้วย เรียนรู้บทสนทนาที่ได้ยินเพื่อนำไปสู่การเปล่งเสียง และการพูดเป็นคำ พัฒนาการทางภาษาของเด็กจะเกิดขึ้นเมื่อสมองทำงานประสานกันระหว่างเสียงกับสิ่งที่เด็กได้ยินแล้ว จึงแปลความหมายว่าเกิดอะไรขึ้นรอบตัว ส่วนเด็กที่มีภาวะออทิซึมมีพฤติกรรมหลายอย่าง ที่แสดงให้เห็นถึงการเรียนที่มีลักษณะแตกต่างจากเด็กทั่วไป คือ เด็กจะเรียนรู้จากของจริง รูปภาพจะเป็นภาษาแรกของเด็ก ภาษาพูดจะเป็นภาษาที่สอง เด็กที่มีภาวะออทิซึมจะมีการแสดงออกด้านการได้ยิน หรือ การรับรู้การสื่อสารที่ทำเหมือนกับไม่ได้ยินเสียง แต่เมื่อตรวจวัดการได้ยินพบว่า เด็กที่มีภาวะออทิซึมมีระดับการได้ยินอยู่ในเกณฑ์ปกติ แต่มีการรับรู้หรือตอบสนองที่แตกต่างกันไปในเรื่องที่แตกต่าง หากเป็นตัวหนังสือหรือแบบจำลองเด็กจะไม่เข้าใจ เด็กที่มีภาวะออทิซึมส่วนใหญ่ คิดเป็นภาพ ไม่คิดเป็นภาษา เด็กจะรับข้อมูล และเข้าใจสิ่งที่มองเห็น ความคิดของเด็กที่มีภาวะออทิซึม มีเหมือนกับวิทัศน์ที่ฉายอยู่ในความคิดคำนึง พัฒนาการทางความคิดจะเกิดช้ากว่าเด็กปกติ เด็กกลุ่มนี้จะเรียนรู้จากภาพได้ดีกว่าคำพูด ซึ่งเป็นจุดเด่นของเด็กที่มีภาวะออทิซึม

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้รับรองสิทธิของคนพิการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้เช่นเดียวกับคนโดยทั่วไปกระทั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้รับรองสิทธิของคนพิการมากขึ้นโดยประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านความคุ้มครอง 2) ด้านความเสมอภาค 3) ด้านสิทธิในการรับบริการสาธารณสุข และ 4) ด้านการศึกษา หมวด 5 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2560) เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 คนพิการมีสิทธิในการได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าเล่าเรียนตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พร้อมทั้งได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดทำหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท รวมถึงในมาตราที่ 8 ระบุว่า ให้สถานศึกษาทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอนตลอดจน สื่อ บริการ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

การสื่อสารโดยใช้รูปภาพ Picture Exchange Communication System (PECS) ถือเป็นกระบวนการฝึกให้เด็กเรียนรู้วิธีการใช้รูปภาพเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับผู้อื่น โดยเด็กเป็นผู้ริเริ่มสื่อสารด้วยการใช้รูปภาพแลกเปลี่ยนกับสิ่งที่เด็กต้องการ เนื่องจากเด็กที่มีภาวะออทิซึมเรียนรู้จากการเห็น ง่ายกว่า การได้ยิน การใช้สัญลักษณ์หรือรูปภาพจะช่วยให้เด็กเข้าใจคำสั่งได้ง่ายขึ้นโดยไม่ต้องใช้คำพูดยาว ๆ เพราะการพูดยาวจะทำให้เด็กสับสน เป็นวิธีการสอนที่ช่วยทดแทนจุดอ่อนของเด็กได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มทักษะการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งกระตุ้นให้เด็กได้มีพัฒนาการ

ด้านการพูดสื่อความหมายได้ดีขึ้นจากภาพที่เห็น หรือในรายที่ไม่สามารถสื่อสารออกมาเป็นคำพูดได้เลย การใช้ภาพจะมีประโยชน์อย่างมากในการใช้เพื่อสื่อสารกับผู้อื่น ทดแทนการใช้คำพูดทำให้เด็กสามารถสื่อสารเพื่อบอกความต้องการของตนเองได้ สอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) การเรียนรู้หรือการสร้างความรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้โดยการนำประสบการณ์หรือสิ่งที่พบเห็นในสิ่งแวดล้อมหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม มาสร้างเป็น ความเข้าใจของตนเองในการใช้บัตรภาพเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน (ชุตินา รอดสุด 2550, น. 1014)

ในการวิจัยครั้งนี้จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีความตระหนักและความสนใจวิธีการในการพัฒนาการสื่อสารสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมโดยใช้วิธีฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึม ควบคู่กับกระบวนการฝึก และแก้ไขการพูด ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำชุดฝึกการสื่อสารสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยคัดเลือกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และได้แบ่งชุดฝึกออกเป็น 4 ชุด เช่น ได้แก่ ชุดที่ 1 ความรู้สึกรอบตัวเรา ชุดที่ 2 อุปกรณ์การเรียน ชุดที่ 3 อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน และชุดที่ 4 เครื่องแต่งกาย โดยทั้ง 4 ชุดฝึกการสื่อสารนี้ใช้เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอน โดยมีแผนการสอนเฉพาะบุคคล IEP ที่สร้างขึ้นสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมเป็นรายบุคคลซึ่งมีทั้งหมด 10 แผน ทำการวัดและประเมินผลจากการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้ปกครองถึงความสามารถพื้นฐานในการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ซึ่งหากกระบวนการวิจัยสำเร็จลุล่วงแล้วนั้นยังสามารถเป็นแนวทางให้แก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกาวีละอนุกุล หรือผู้ที่สนใจในการนำไปปรับประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมได้อย่างเกิดประสิทธิผลเพื่อพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพต่อไป เช่น เด็กที่มีภาวะออทิซึมสามารถสื่อสารกับบุคคลรอบข้างในชีวิตประจำวันได้ ใช้การสื่อสารเพื่อการดำรงชีวิต และทำงานได้ด้วยการใช้กระบวนการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ ตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นในสังคมซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Vygotsky ที่มองว่าการเรียนรู้เป็นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของมนุษย์ที่จะทำให้มนุษย์เกิดมุมมองความเข้าใจ สร้างสรรค์ หรือปรับเปลี่ยนวิธีคิดที่มีต่อโลก (Shaffer, 1999, p. 260) สำหรับ Vygotsky การเรียนรู้จึงไม่ใช่สิ่งที่แยกขาด แต่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม การที่ผู้คนเกิดการปฏิสัมพันธ์หรือกระทำการร่วมกันผู้อื่น เช่น พูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน อันเป็นบทบาทที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของเด็กที่มีภาวะออทิซึมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวีละอนุกุล
2. เพื่อพัฒนาความสามารถทางการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวีละอนุกุลหลังการใช้ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กที่มีภาวะออทิซึม หมายถึง เด็กที่มีภาวะความผิดปกติเกี่ยวกับการสื่อสาร เช่น การสื่อสารโดยการเปล่งเสียงไม่เป็นคำ ขาดความสนใจผู้อื่นรอบข้าง ขาดปฏิสัมพันธ์กับทางสังคม เล่นกับผู้อื่นไม่มีปัญหาเรื่องพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น มีพฤติกรรมชอบทำอะไรซ้ำ ๆ และมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่ามีภาวะออทิซึม และเด็กที่มีภาวะออทิซึมที่มีอายุ 6 ปี กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกวิละอนุกุล

ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ หมายถึง ชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกวิละอนุกุล โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาความเหมาะสมและความจำเป็นที่เด็กที่มีภาวะออทิซึมมีการสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่บ่อยครั้ง และมีความเกี่ยวข้องกับเด็กที่มีภาวะออทิซึมทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เพื่อให้ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพนี้สามารถนำไปใช้ได้จริงสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ความจำเป็นแล้วนั้นจึงได้คัดเลือกรูปภาพ และจัดออกเป็นหมวดหมู่จากนั้นได้ทำการแบ่งชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพออกเป็น 4 ชุดด้วยกัน ประกอบด้วย ชุดที่ 1 ความรู้สึกต้องการของร่างกายแทนความรู้สึก เช่น ความหิว กระหายน้ำ ตีใจ เสียใจ โกรธ รวมถึงความต้องการสิ่งของใด ๆ เป็นต้น ชุดที่ 2 อุปกรณ์การเรียน เช่น ดินสอ ยางลบ ดินสอสีไม้ ดินสอสีเทียน สีน้ำ พู่กัน ถาดสี เป็นต้น ชุดที่ 3 อุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ไม้กวาด ที่ตักผง ถังน้ำ ช้อน-ส้อม ถาดอาหาร แก้วน้ำ เป็นต้น และชุดที่ 4 เครื่องแต่งกาย เช่น ถุงเท้า กางเกง เสื้อยืด เสื้อนักเรียน รองเท้าผ้าใบ รองเท้าแตะ เป็นต้น

การสื่อสารโดยใช้รูปภาพ (Picture Exchange Communication System: PECS) หมายถึง การใช้ภาพแทนการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการของตนเองแทนการพูดหรือการบอก เพื่อให้ผู้อื่นหรือบุคคลรอบข้างเข้าใจถึงความต้องการของตนเองโดยภาพที่ใช้ในการสื่อสาร ซึ่งอาจเป็นบัตรภาพที่มีขนาดเล็กสามารถพกพาได้เพื่อสื่อสารกับผู้อื่นในชีวิตประจำวันและในสังคมได้ หรืออาจเป็นบัตรภาพที่มีขนาดใหญ่เพื่อติดผนังและเด็กที่มีภาวะออทิซึมสามารถชี้ที่รูปภาพเพื่อบอกความต้องการของตนเองได้ โดยในการเลือกรูปภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมที่ใช้ในการสื่อสารจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ถึงความต้องการจำเป็นพิเศษ และบริบทของสภาพแวดล้อมรอบตัวของเด็กที่จำเป็นต้องใช้รูปภาพในการสื่อสารนั้น ๆ โดยอาจเรียกลำดับจากความสำคัญมากไปหาน้อย ดังที่ผู้วิจัยได้นำชุดการฝึกการบอกความต้องการของตนเองไว้ในชุดที่ 1 เป็นต้น

วิธีการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ หมายถึง การสื่อสารโดยใช้บัตรภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บัตรภาพเพื่อสื่อสารในการบอกความต้องการของตนเอง เช่น หิว กระหายน้ำ หรืออารมณ์โกรธ เป็นต้น รวมถึงการบอกความต้องการของสิ่งของรอบตัวของตนเอง เช่น อุปกรณ์การเรียน เครื่องแต่งกาย หรืออุปกรณ์อื่นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเมื่อเด็กที่มีภาวะออทิซึมทำการสื่อสารโดยใช้บัตรภาพแล้วเสร็จนั้น เด็กที่มีภาวะออทิซึมจะได้รับสิ่งที่ต้องการ เช่น เมื่อเด็กที่มีภาวะออทิซึมชี้หรือหยิบบัตรภาพการกระหายน้ำ เด็กที่มีภาวะออทิซึมจะได้รับการตอบสนองความต้องการของร่างกายนั้นโดยการดื่ม น้ำ หรือการที่เด็กที่มีภาวะออทิซึมชี้หรือหยิบบัตรภาพเกี่ยวกับอุปกรณ์อื่นที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ช้อน-ส้อม เด็กที่มีภาวะออทิซึมจะได้ช้อน-ส้อม ซึ่งเมื่อเด็กที่มีภาวะออทิซึมได้รับการตอบสนองที่ถูกต้องตรงตามความต้องการของตนเอง จึงเกิดความพึงพอใจ และนำไปสู่การลดพฤติกรรมการร้องแแง ร้องไห้ และการอยู่ไม่นิ่งได้

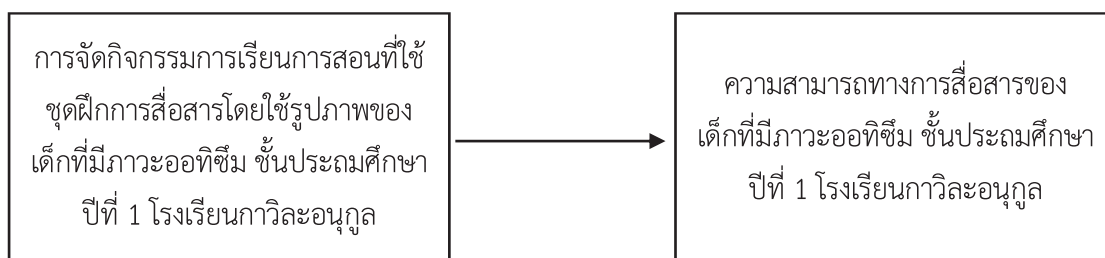

การพัฒนาการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมเป็นรายบุคคลโดยใช้รูปภาพเป็นสื่อกลางในการสื่อสารระหว่างเด็กที่มีภาวะออทิซึมกับผู้รับสารโดยผู้วิจัยได้กำหนดหมวดหมู่ของรูปภาพที่ใช้ในการสื่อสารออกเป็น 4 ชุด คือ ชุดที่ 1 ความรู้สึกต้องการของร่างกาย ชุดที่ 2 อุปกรณ์การเรียน ชุดที่ 3 อุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และชุดที่ 4 เครื่องแต่งกาย โดยในการเลือกใช้ภาพสำหรับการสื่อสารเพื่อพัฒนาการสื่อสารสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซมนั้นได้มีการคัดเลือกคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในชีวิตประจำวันเพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถพื้นฐานและเพื่อให้สะดวกต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันของเด็กที่มีภาวะออทิซึมทั้งในสภาพแวดล้อมของที่โรงเรียนและที่บ้านของตนเองโดยมีการวัดผลการพัฒนาการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึมโดยการสังเกตพฤติกรรมและการประเมินความสามารถในการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม

แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) หมายถึง แผนการสอนที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการฝึกเพื่อให้เด็กที่มีภาวะออทิซมนั้นบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล ทั้งหมด 10 แผน เพื่อบริการดำเนินการฝึกการพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมโดยใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคลทั้ง 10 แผน นั้น มีรายละเอียดขั้นตอนการฝึกและใช้ควบคุมขั้นตอนการใช้ชุดการฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ ทั้ง 4 ชุดฝึก อีกทั้งมีการบันทึกผลหลังการฝึกทุกครั้งเพื่อเป็นการตรวจสอบพัฒนาการของเด็กที่มีภาวะออทิซึมในแต่ละครั้ง

วิธีการดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรายกรณี โดยใช้รูปแบบ Single Subject Design แบบ ABA (นวลณี ประเสริฐสุข, 2558, น. 14)

สมมติฐานในการวิจัย

เด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล หลังจากที่ใช้ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพมีการพัฒนาการสื่อสารที่สูงขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เด็กที่มีภาวะออทิซึมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นเด็กที่มีภาวะออทิซึมที่มีปัญหาการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม ได้แก่ แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) จำนวน 10 แผน และชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชุด คือ ชุดที่ 1 ความรู้สึกรอบตัว ชุดที่ 2 อุปสรรคในการเรียน ชุดที่ 3 อุปสรรคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และชุดที่ 4 เครื่องแต่งกาย และ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะออทิซึมโดยใช้รูปภาพ และแบบประเมินความสามารถด้านการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะออทิซึมเป็นรายบุคคล และจัดบันทึกพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม จำนวน 3 ครั้ง
2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพแก่เด็กที่มีภาวะออทิซึม จำนวน 3 คาบ/สัปดาห์ คือ วันจันทร์ วันอังคาร และวันพุธ วันละ 30 นาที คิดเป็น 1 คาบเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 10 คาบเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยเพื่อหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ใช้สูตร (Index of Item Objective Congruence: IOC)
2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลด้วยกราฟ รูปหลายเหลี่ยมของความถี่ (Frequency Polygon) โดยผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะออทิซึมในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพที่ผู้วิจัยสังเกตได้มาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละครั้งมาจัดทำกราฟเพื่อดูการเปลี่ยนแปลง ทั้ง 3 ระยะ คือ ระยะเส้นฐาน (A^1), ระยะทดลอง (B), ระยะหลังทดลอง (A^2)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยการพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกวิละอนุกุล สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกวิละอนุกุล ตามที่ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการดำเนินงานวิจัย และทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) ใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) จำนวน 10 แผน ได้ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.88 2) ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ จำนวน 4 ชุด มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.90 3) แบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะออทิซึมในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.0 และ 4) แบบประเมินความสามารถด้านการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม มีค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 1.0 พบว่า ชุดฝึกสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. พัฒนาการทางการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังจากการฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ ในการดำเนินงานวิจัยได้มีการแบ่งออกทดลองออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (A¹) ระยะเส้นฐาน เป็นระยะที่ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะออทิซึมจากการสังเกตพฤติกรรมพบว่า เด็กที่มีภาวะออทิซึมมีข้อจำกัดในการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการของตนเอง หรือการบอกความต้องการว่าอยากได้สิ่งของที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันกับผู้อื่นในชั้นเรียน เด็กไม่ชี้บอกถึงความต้องการถึงสิ่งของนั้น หรือไม่ลุกเดินออกไปหยิบ และจากการสังเกตพฤติกรรมเด็กที่มีภาวะออทิซึมจำนวน 3 ครั้ง เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ และวิเคราะห์ถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เด็กที่มีภาวะออทิซึมสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้เข้าใจร่วมกัน จึงได้คิดคำศัพท์เพื่อสื่อสารร่วมกับผู้อื่นโดยเริ่มจากคำศัพท์ที่มีความจำเอน และมีคำศัพท์ความสำคัญต่อการใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึม จากนั้นจึงทำการสร้างและออกแบบชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม

ระยะที่ 2 (B) ระยะทดลอง เป็นระยะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึม ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการฝึกเด็กที่มีภาวะออทิซึมในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพทั้ง 4 ชุด โดยเริ่มจากชุดการฝึกที่ 1 ความรู้สึกรอบตัวเรา รูปแบบของชุดฝึกเป็นบัตรภาพเพื่อใช้ในการแสดงความรู้สึกแทนคำพูด เช่น เมื่อเด็กที่มีภาวะออทิซึมรู้สึกต้องการดื่มน้ำหรือกระหายน้ำให้ใช้บัตรภาพนี้เพื่อเป็นการแสดงความต้องการว่าจะดื่มน้ำ เป็นต้น ซึ่งการฝึกช่วงแรกผู้วิจัยจะใช้บัตรภาพการกระหายน้ำ และพาเด็กที่มีภาวะออทิซึมไปดื่มน้ำด้วยตนเองซึ่งครูผู้สอนใช้บัตรภาพนี้ให้เป็นกิจวัตร เพื่อให้เด็กที่มีภาวะออทิซึมเกิดความเข้าใจที่คงทนว่าภาพนี้ หมายถึง การแสดงความรู้สึกว่าตนเองต้องการที่จะดื่มน้ำ เป็นต้น เพื่อแสดงความรู้สึกให้ผู้วิจัยหรือผู้ดูแลรับรู้ถึงความต้องการของเด็กที่มีภาวะออทิซึมในขณะนั้นได้โดยเป็นการใช้บัตรภาพแสดงความรู้สึกของตัวเด็กเองแทนที่พฤติกรรมการร้องแงหรือโวยวาย เมื่อเด็กไม่ได้ตั้งใจโดยในชุดการฝึกที่ 1 ความรู้สึกรอบตัวมีการใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) จำนวน 2 แผน ต่อมาชุดที่ 2 อุปกรณ์การเรียน เป็นบัตรภาพเพื่อแสดงถึงอุปกรณ์การเรียนในชั้นเรียนที่จำเอน เช่น ดินสอ ดินสอสีไม้ สีเทียน สีน้ำ ไม้บรรทัด ยางลบ เป็นต้น โดยในการฝึกให้เด็กที่มีภาวะออทิซึมสื่อสารเพื่อบอกสิ่งของ หรืออุปกรณ์การเรียนมีรูปแบบการฝึกที่คล้ายคลึงกับชุดที่ 1 คือ การใช้บัตรภาพที่ใช้ในการสื่อสารควบคู่กับการพาเด็กที่มีภาวะออทิซึมเดินไปยังอุปกรณ์การเรียนในชั้นเรียน ในการฝึกชุดที่ 2 อุปกรณ์การเรียนผู้วิจัยได้จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคลจำนวน 3 แผน เพื่อรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชุดที่ 2 นี้ ต่อมาในชุดที่ 3 อุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันมีภาพที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ช้อน ส้อม ถาดอาหาร ในการรับประทานอาหารกลางวัน ไม้กวาด ไม้ถูพื้น เป็นต้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการฝึกในชุดที่ 3 นี้เป็นการฝึกให้เด็กที่มีภาวะออทิซึมรู้จักสิ่งของที่อยู่นอกห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงได้มีการออกแบบแผนการสอนเฉพาะบุคคลออกเป็น 3 แผน ต่อมาชุดการฝึกที่ 4 เครื่องแต่งกาย ภายในชุดฝึก ประกอบด้วย ภาพเสื้อนักเรียน กางเกงนักเรียน เสื้อยืด กางเกงลำลอง เป็นต้น โดยชุดดังกล่าวถือเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวเด็กที่มีภาวะออทิซึม ดังนั้นในการฝึกจะใช้บัตรภาพควบคู่กับเครื่องแต่งกายนั้น ๆ เช่น ผู้วิจัยจับเสื้อนักเรียนจึงใช้บัตรภาพ พร้อมกับพูดว่าเสื้อนักเรียนร่วมกัน รวมถึงการใช้บัตรภาพแสดงเพื่อแสดงรองเท้านักเรียน ผู้วิจัยพาเด็กที่มีภาวะออทิซึม

ออกไปหยิบรองเท้านักเรียนหน้าชั้นเรียน จากนั้นชูภาพและให้เด็กที่มีภาวะออทิซึมถือภาพควบคู่กับรองเท้านักเรียน เป็นต้น ในการฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมทั้ง 4 ชุดนั้น ถือเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ต้องมีการสอนซ้ำ และสอดแทรกกับรูปภาพกับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กที่มีภาวะออทิซึมเกิดความเข้าใจที่คงทน และเกิดขึ้นเป็นกิจวัตรประจำวันของเด็กที่มีภาวะออทิซึมเอง ทั้งนี้ขณะมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการฝึกเสริมลงในทุกคาบเรียนผู้วิจัยได้มีการบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่มีภาวะออทิซึมลงในแผนการสอนเฉพาะบุคคลด้วยทุกครั้ง เพื่อให้ทราบถึงผลการพัฒนาสามารถนำข้อมูลไปบันทึกไว้วิเคราะห์ และจัดทำเป็นกราฟเพื่อนำเสนอข้อมูลในลำดับต่อไปได้

ระยะที่ 3 (A²) ระยะหลังทดลอง เป็นระยะการทดสอบโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมควบคู่กับแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ เพื่อทราบถึงผลการพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการสื่อสารเพื่อบอกความต้องการของตนเอง และการรู้จักสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับตนเองในชีวิตประจำวัน ทั้ง 4 ชุดการฝึก ในระยะหลังทดลองได้มีการเพิ่มเติมแบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร เพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ ในการประเมินระยะหลังทดลองนี้เป็นการกำหนดบัตรภาพให้เด็กที่มีภาวะออทิซึม พร้อมทั้งให้เด็กที่มีภาวะออทิซึมไปหยิบสิ่งของที่มีความสอดคล้องกับบัตรภาพที่ผู้วิจัยได้กำหนดให้ เช่น ผู้วิจัยชูบัตรภาพแก้วน้ำ เด็กที่มีภาวะออทิซึมสามารถเดินไปหยิบแก้วน้ำได้ด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลในแต่ละชุดฝึกไว้ตามแบบประเมิน ซึ่งหลังจากการเปรียบเทียบพัฒนาการในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึมในระยะ A3 และระยะ A1 พบว่า เด็กที่มีภาวะออทิซึมมีพัฒนาการที่สูงขึ้นหลังระยะการทดลอง

ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรม จากแบบประเมินความสามารถด้านการสื่อสารโดยใช้รูปภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึม และจากแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) จากทั้งหมด 10 แผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกทั้ง 4 รูปแบบ ได้แก่ ชุดที่ 1 ความรู้สึกรอบตัวเรา ชุดที่ 2 อุปกรณ์ในการเรียน ชุดที่ 3 อุปกรณ์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน และชุดที่ 4 เครื่องแต่งกาย ได้มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ในแต่ละครั้ง และจัดทำเป็นกราฟในรูปหลายเหลี่ยมของความถี่ (Frequency Polygon) เพื่อดูผลการพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ทั้ง 4 รูปแบบการจัดกิจกรรม ตลอดการทดลองทั้ง 3 ระยะ ดังรายละเอียดตาราง 1

ตาราง 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยผลการพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลอง

ระยะ	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	ผลการพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพ				รวม คะแนน	คะแนนเฉลี่ย
			ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4		
A ¹	1	1	11.11	-	-	-	11.11	11.87
		2	-	18.18	-	-	18.18	
		3	-	-	9.09	-	9.09	
		4	-	-	-	9.09	9.09	
B	2	5	55.56	-	-	-	61.11	55.43
		6	66.67	-	-	-		
		7	-	45.45	-	-	54.55	
		8	-	54.55	-	-		
	3	9	-	63.64	-	-		
		10	-	-	36.36	-	45.45	
		11	-	-	54.55	-		
		12	-	-	-	45.45	60.61	
	4	13	-	-	-	63.64		
		14	-	-	-	72.73		
A ²		15	77.78	-	-	-	77.78	71.72
		16	-	72.73	-	-	72.73	
	5	17	-	-	63.64	-	63.64	
		18	-	-	-	72.73	72.73	

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

จากผลการวิจัยการพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกาวิละอนุกุล พบว่าเด็กที่มีภาวะออทิซึมมีผลการพัฒนา และมีความสามารถในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพสูงขึ้น เนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ประการแรก เป็นเพราะขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนที่ชัดเจน เช่น ในขั้นตอนที่ 1 เป็นการให้เด็กหยิบบัตรภาพแล้วยืนให้ผู้ที่สนทนาด้วยถือเป็นขั้นตอนที่ง่ายเด็กสามารถทำได้ทันทีหากเข้าใจ แต่เมื่อสังเกตพฤติกรรมแล้วพบว่าเด็กยังไม่เข้าใจในขั้นตอนของกระบวนการสื่อสารโดยใช้รูปภาพนั้น ผู้วิจัยจึงทำการกระตุ้น และสอนซ้ำโดยจับมือเด็กหยิบบัตรภาพ หรือสิ่งของ ขั้นตอนที่ 2 ภายหลังจากที่เด็กยืนภาพแก่ผู้ร่วมสนทนาแล้วนั้น เด็กจะได้รับการตอบสนองทันที และสามารถได้สิ่งของที่ตนเองต้องการ เช่น เด็กยืนบัตรภาพการเข้าห้องน้ำ ผู้ร่วมสนทนาจึงพาเด็กไปเข้าห้องน้ำถือเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของเด็กได้ และเด็กยังสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้เข้าใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริยา บุตรทอง (2563) ที่ได้มีการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้วิธีการสอนเพ็คส์ (PECS) ร่วมกับหลักการสอนแบบ 3R's สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษมหาจักรีสิรินธร ประจำจังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษมหาจักรีสิรินธร ประจำจังหวัดนครนายก ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนเพ็คส์ (PECS) ร่วมกับหลักการสอนแบบ 3R's กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กออทิสติก อายุ 3 – 5 ปี ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนเพ็คส์ (PECS) ร่วมกับหลักการสอนแบบ 3R's แบบประเมินความสามารถด้านทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติก และแบบบันทึกความสามารถในการสื่อสาร สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการสื่อสารของเด็กออทิสติกหลังเรียน โดยวิธีการสอนเพ็คส์ (PECS) ร่วมกับหลักการสอนแบบ 3R's สูงกว่าก่อนเรียน และในทำนองเดียวกันกับ ญ์ฐนรินทร์ นาคเล็ก (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม จากการสอนโดยวิธีเพ็คส์ (PECS) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ก่อน และหลังได้รับการสอน โดยวิธีเพ็คส์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กที่มีภาวะออทิซึมที่มีความบกพร่องด้านการสื่อสาร จำนวน 3 คน อายุ 8 – 11 ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึมหลังการสอนโดยวิธีเพ็คส์สูงขึ้น และสอดคล้องกับ วิลาสิณี แก้ววรา (2556) ได้ศึกษาเรื่องการใช้เพ็คส์เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านศัพท์ภาษาอังกฤษ และความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของเด็กที่มีภาวะออทิซึม มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ และความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้เพ็คส์ (PECS) และได้สร้างสื่อภาพตามแนวทางของระบบเพ็คส์ และแผนการสอนจำนวน 10 แผน ซึ่งสอดแทรกการสอนโดยเน้นการใช้สายตา (Visual Strategies) และทำการประเมิน 2 ช่วง คือ ประเมินก่อนการสอน จากนั้นเข้าสู่กระบวนการส่งเสริมด้านคำศัพท์ และความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ แล้วประเมินผลหลังการสอน วิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า กรณีศึกษามีความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้น อยู่ในระดับดีมาก มีความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษแบบคำสูงขึ้น

อยู่ในระดับดีมาก และมีความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษแบบประโยคสูงขึ้น อยู่ในระดับดีมากเช่นกัน เนื่องจากวิธีการเรียนรู้ของเด็กที่มีภาวะออทิซึมสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการมองเห็น และมีความจำรูปภาพที่ดีเลิศ (People with Autism can easily remember visual images) ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญยิ่ง คือ ความพร้อม ความสนใจ และความอดทนของผู้ดูแล นอกจากนี้ ความถี่ และความต่อเนื่องของการฝึกความสามารถในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมในทุกวันให้เป็นกิจวัตรมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพควรเริ่มจากเรื่องใกล้ตัวของเด็กเอง เมื่อเด็กสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้โดยใช้รูปภาพแล้วนั้นเด็กจะเกิดความรู้สึกอยากสื่อสารกับผู้อื่นได้เข้าใจ จากนั้นจึงขยายกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้กว้างขึ้น นับเป็นแนวปฏิบัติที่สามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึมที่มีข้อจำกัดด้านการพูด ให้สามารถสื่อสารได้เพื่อการดำรงชีวิตประจำวันในสังคม และเพื่อการเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ค้นพบแนวทางในการพัฒนาการสื่อสารโดยใช้รูปภาพสำหรับเด็กที่มีภาวะออทิซึม และเพื่อเป็นการให้ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจในการนำแนวทางการดำเนินการวิจัยไปใช้ และมีข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึม ให้ประสบความสำเร็จได้ควรคำนึงถึงระดับอายุของเด็ก และระดับความรุนแรงของความบกพร่อง หากเด็กที่มีภาวะออทิซึมได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว และมีความเหมาะสมจะทำให้เด็กที่มีภาวะออทิซึมสามารถพัฒนาได้ดี อันจะนำไปสู่พฤติกรรมที่เป็นปัญหาลดลง

1.2 ครูผู้สอนและผู้ปกครองควรมีการประสานงานร่วมกัน เพื่อใช้ชุดฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพนี้ให้เกิดความต่อเนื่อง และเด็กที่มีภาวะออทิซึมสามารถสื่อสารได้อย่างเป็นกิจวัตรทั้งที่บ้าน และที่โรงเรียน

1.3 การใช้ชุดการฝึกการสื่อสารโดยใช้รูปภาพควรใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายตามระดับความสามารถ และความเหมาะสมตามแต่ละบุคคล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยใช้รูปภาพด้วยวิธีการสอนแบบเพ็คส์ (PECS) ทั้ง 6 ขั้นตอนตามกระบวนการสอนแบบเพ็คส์

2.2 ควรมีการฝึกความสามารถในการสื่อสารของเด็กที่มีภาวะออทิซึมให้มีความหลากหลายในสถานที่หรือสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย เช่น ที่โรงเรียน ที่บ้าน ชุมชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชุติมา รอดสุด. (2550). ผลการเรียนรู้การสอนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ที่มีต่อมโนทัศน์ชีววิทยา และความสามารถในการให้เหตุผลเชิงอุปนัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย/กรุงเทพฯ. DOI.
- จริยา บุตรทอง. (2563). การพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้วิธีการสอนเพ็คส์ (PECS) ร่วมกับหลักการสอนแบบ 3R's สำหรับเด็กออทิสติก ศูนย์การศึกษาพิเศษมหาจักรีสิรินธร ประจำจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณัฐนันท์ นาคเล็ก. (2557). การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของเด็กออทิสติกจากการสอนโดยวิธี เพ็คส์ (PECS). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- นวลฉวี ประเสริฐสุข. (2558). การวิจัยแบบการทดลองกลุ่มเล็ก. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 7(1), 14.
- วิลาสินี แก้ววรา. (2556). การใช้เพ็คส์เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านภาษาภาษาอังกฤษและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของเด็กออทิสติก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา: 2560: 3.
- Shaffer, D. (1999). *Developmental psychology: childhood & adolescence (5th ed.)*. New York: Pacific Grove: Brooks/Cole.